

ЎЗБЕКИСТОН КИЧИК БИЗНЕСИНИНГ ЭКСПОРТ САЛОҲИЯТИНИ ОШИРИШ: ХОРИЖИЙ ТАЖРИБАЛАР ВА СТРАТЕГИК ЁНДАШУВЛАР

Абдуқаҳҳоров Азизбек

Президент Администратцияси ҳузуридаги Иқтисодий тадқиқотлар ва ислохотлар
маркази етакчи илмий ҳодими

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10985443>

Аннотация

Ушбу мақола Ўзбекистонда кичик бизнес субъектларининг экспорт қобилиятини ривожлантиришга бағишланган бўлиб, унда хорижий тажрибалар асосида кичик бизнеснинг халқаро бозорларда муваффақиятли фаолият юритишини таъминлаш учун зарур бўлган стратегиялар ва чора-тадбирлар кўриб чиқилган. Мақолада Жанубий Корея, Германия ва Сингапур каби мамлакатларнинг кичик бизнес субъектларини қўллаб-қувватлаш бўйича ўзига хос ёндашувлари таҳлил қилинган ва улардан Ўзбекистон учун муҳим дарслар чиқарилган.

Калит сўзлар: кичик бизнес, экспорт қобилияти, халқаро бозорлар, инновация, сифат, брендинг, халқаро ҳамкорлик.

Abstract: This article is devoted to the development of the export capacity of small business entities in Uzbekistan, and based on foreign experiences, strategies and measures necessary to ensure the successful operation of small businesses in international markets are considered. The article analyzes the unique approaches of countries such as South Korea, Germany and Singapore to support small business entities and draws important lessons from them for Uzbekistan.

Keywords: small business, export ability, international markets, innovation, quality, branding, international cooperation.

Аннотация: Данная статья посвящена развитию экспортного потенциала субъектов малого предпринимательства в Узбекистане и на основе зарубежного опыта рассмотрены стратегии и меры, необходимые для обеспечения успешной работы малого бизнеса на международных рынках. В статье анализируются уникальные подходы таких стран, как Южная Корея, Германия и Сингапур, к поддержке субъектов малого бизнеса и извлекаются из них важные уроки для Узбекистана.

Ключевые слова: малый бизнес, экспортная способность, международные рынки, инновации, качество, брендинг, международное сотрудничество.

Жаҳон иқтисодиётининг глобаллашуви жараёнида, кичик бизнес секторининг экспорт қобилиятини ривожлантириш масаласи Ўзбекистон каби ривожланаётган мамлакатлар учун алоҳида аҳамият касб этмоқда. Кичик бизнес субъектлари мамлакат иқтисодиётининг асосий таянчи ҳисобланади ва уларнинг экспорт фаолияти мамлакатнинг ташқи савдо салдосига ижобий таъсир кўрсатиши мумкин. Шу билан бирга, кичик бизнес субъектлари учун халқаро бозорларга чиқиш ва ўз маҳсулотларини экспорт қилиш кўплаб имкониятларни очиб беради, жумладан янги бозорларга кириш, даромадларни ошириш ва бизнеснинг барқарорлигини таъминлаш. Бироқ, кичик бизнес субъектлари халқаро бозорларга чиқишда турли муаммоларга дуч келади. Бу муаммолар орасида маҳсулотларни халқаро стандартларга мослаштириш, экспорт учун зарур бўлган молиявий ва маълумот ресурсларига чекланган кириш,

шунингдек, халқаро бозорларда рақобатбардошликни таъминлаш қийинчиликлари мавжуд.

Кичик бизнеснинг экспорт қобилиятини ривожлантириш бўйича Ўзбекистон мисолида олиб борилган тадқиқотлар, мамлакат иқтисодиётининг бу муҳим секторини янада ривожлантириш ва халқаро бозорларда муваффақиятли фаолият юритиш учун зарур бўлган стратегиялар ва чора-тадбирларни белгилаб беради.

Salayev ва Ataev ўз тадқиқотларида кичик бизнеснинг Ўзбекистон иқтисодиётидаги ролини ва унинг экспорт салоҳиятини оширишдаги аҳамиятини таҳлил қиладилар. Улар, шунингдек, кичик бизнес учун қулай муҳит яратиш бўйича амалга оширилган ислохотлар ва дастурларнинг натижаларини қисқача тавсифлайдилар (Salayev & Ataev, 1000).

Tukhtabaev кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг Ўзбекистонда ривожланиши, уларнинг экспорт салоҳиятини оширишдаги муаммолар ва имкониятларни таҳлил қиладилар. Тадқиқотда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг экспорт қобилиятини оширишга таъсир кўрсатувчи омиллар таҳлил қилинган ва бу борада иқтисодий моделлаштириш ва прогнозлаш асосида тавсиялар берилган (Tukhtabaev, 2022).

Murotjonova Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг жорий аҳволи, уларнинг жамиятдаги роли, кичик бизнес ва тадбиркорлик учун солиқ тизими, мустақилликдан буён қабул қилинган қонунлар, тадбиркорлик учун яратилган имкониятлар ва берилган имтиёзлар, шунингдек, уларнинг ривожланиш кўрсаткичлари ҳақида маълумот беради (Murotjonova, 2022).

Кичик бизнеснинг экспорт қобилиятини ривожлантириш бўйича хорижий тажрибалар, Ўзбекистон каби ривожланаётган мамлакатлар учун муҳим дарслар ва илҳом манбаи бўлиши мумкин. Турли мамлакатларнинг ўзига хос ёндашувлари ва стратегиялари, кичик бизнес субъектларининг халқаро бозорларда муваффақиятли фаолият юритишини таъминлашда қўл келади.

Жанубий Корея: Инновация ва Технология

Жанубий Корея кичик ва ўрта бизнес субъектларини қўллаб-қувватлашда инновация ва технологияга катта эътибор қаратади. Мамлакат ҳукумати технологик янгиланишлар ва илмий-тадқиқот ишларини молиялаштириш орқали кичик бизнес субъектларининг экспорт салоҳиятини оширишга ҳаракат қилади. Бу ёндашув кичик бизнес субъектларини халқаро бозорларда рақобатбардош қилиб, уларнинг экспорт ҳажмини оширишга ёрдам беради.

Германия: Сифат ва Брендинг

Германия кичик бизнес субъектларининг экспорт қобилиятини ривожлантиришда сифат ва брендингга катта аҳамият беради. Германия маҳсулотлари бутун дунё бўйлаб юқори сифати ва ишончли бренди билан танилган. Кичик бизнес субъектлари ҳам халқаро стандартларга мос келадиган юқори сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва кучли бренд қуриш орқали экспорт қобилиятларини оширишлари мумкин.

Сингапур: Халқаро Ҳамкорлик ва Тармоқлар

Сингапур кичик бизнес субъектларининг экспорт қобилиятини ривожлантиришда халқаро ҳамкорлик ва тармоқларни кенгайтиришга урғу беради. Мамлакат ҳукумати кичик бизнес субъектларини халқаро кўرғазмаларда иштирок этиш, хорижий

бозорларга кириш стратегияларини ишлаб чиқиш ва халқаро ҳамкорлар билан алоқаларни мустаҳкамлашга рағбатлантиради.

Хорижий тажрибалар кўрсатадики, кичик бизнес субъектларининг экспорт қобилиятини ривожлантириш учун инновация, сифат, брендинг, халқаро ҳамкорлик ва тармоқларни кенгайтириш каби омиллар муҳим аҳамиятга эга. Ўзбекистонда ҳам ушбу омилларни ҳисобга олган ҳолда кичик бизнес субъектларининг экспорт салоҳиятини ошириш стратегияларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш зарур.

References:

1. Salayev, S., & Ataev, J. ESTIMATION THE ROLE OF SMALL BUSINESS IN INCREASING EXPORT POTENTIAL OF UZBEKISTAN.
2. Tukhtabaev, J., Bekmurodov, N. H., Samadov, A., Nosirova, N., Saidrasulova, K., Ismagulova, G. N., Mirzaxmedova, D. F., Isroilova, F. M., & Djuraeva, U. S. (2022). ECONOMETRIC MODELING AND FORECASTING OF THE INCREASE IN THE EXPORT POTENTIAL OF SMALL BUSINESSES AND PRIVATE ENTERPRISES IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. DOI: 10.1145/3584202.3584246
3. Abdulxakimov, Z. T., Ergashev, J. J., & Rahmat, A. (2021). Ways Of Development Of Small Business Enterprises In The Republic Of Uzbekistan. DOI: 10.37905/AKSARA.7.1.169-176.2021
4. Murotjonova, M. D. k. (2022). DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. DOI: 10.37547/social-fsshj-02-04-12.